אם נמצאו טמאין. דדם הוא. אלמא אע"ג דכי מזיעה יבש היה כעפר: בריה בפני עצמה. ולא דם: כי האי גוונא. מפלת כמין שערות וקליפות: מטבעין. שם העיר: קליפות. גלדי המכה: דרך שומת להיות בה שער: ובפושרין. דלא כדם נגעים ולא דמעות לא מטהריען לה בהכי דדילמא לא היה בפושרין הוה דמעות: מאי בינייהו. מאי פלוגתייהו: ע"י הדחק. לא"ק לא דמעות ומעלין הוא דהוי דם מכל דמעות על ידי משיך אלא דם הוא ולרבן שמעון אפילו דמעות ע"י משיך נמי דם הוא: כמה היא שרייתן. כפ' דם המה • הסרן והנגלה ממטמאין למין ואין ממטמאין יבשין ואם יסולין להסרות ולחזור לכמות שהיו ממטמאין קשים: לא. כמין מעת לעת אלא לו יום לו לילה ואם לא נמצאו טהורים: וליפלוג נמי ר' יהודה בהא. ודמעת בין כך ובין כך בלא דם הוא אלא ר' יהודה פליג: והוי חתיכה. דקמעת אלו מעוט פחיתה הקבר אלא דם הוא אלא בחתיכה עצמה מכרעת ליה דהוא דם וכגון שהיא מתרבעה מיני דמיה: ולהך לישנא כו'. דלמאן דאיל כמעמעין: יצירה. ויצר ה' אלהים (אם מים הבדה ואם) • עוף וגו' •) וכתיב (אם מים •) ויצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ורבנן לית להו גזירה שוה תנין. דג גדול. ומאי מקו [ומ] המפלת מן דגים טהורה: זו היא שיבה זו היא ביאה. כלומר ילפינן גזרה שוה מטיבה לביאה כמו דהוו מרוייהו שיבה אף מרוייהו ביאה מה שיבה מולן וקולה ומם מו': ועוד. גבי אדם נמי כתיב בריאה דכתיב ויבא אלהים את האדם בצלמו ומלף בריאת דגים מבריאת אדם: ויברא. לאדם לעופה: ויצר לאפנויי. לגזרה שוה ודמן ג"ם לחיה ולעוף דכתיב והו ילידה דדמי מדדמי: מופנה. גבי אדם דהא כתיב ויבא: ומופנה גבי בהמה. כדמפרש דהא כתיב ויעש אלהים את חית השדה • וגו': גבי אדם מופנה. דהא כתיב ויצר: גבי תנין לאו מופנה. דלא כתיב קרא אחרינא: ופרכינן גבי תנין נמי מופנה הוא דכתיב. בקרא דויעש ואם כל רמש האדמה: ומאי נפקא מינה. דאיכא לך למלף מאני לדדין עופי: כל ג"ש שאינה מופנה כל עיקר אין למדין הימנה. ואפילו אין להשיב: אין משיבין. ואפי' יש להשיב: לרבנן למדין. הימנה אם אין להשיב ואם יש להשיב משיבין. והך פלוגתא דרבי שמעאל ורבנן שמואל גמרא גמיר ליה מרביה וכאן הוא מקומה ואינה לא נמנייתא: *) [נרשפים כ] *) [סם] להמי

אם נמצאו טמאה • ואם והא לא מיקרי יבש דהא הכי דתנן כפ' דם הנדה (נקמן דף מה:) דממטמאין למים ואינן ממטמאין יבשים מי אמר דמכל מקום פטיר דלא אמר כי יזוב זוב דמה דמדבר דייב לא נמי אמר אם נמצאו טמאה •] אי הכי בלא נמצאו נמי אמר רבה כי לא נמצאו בריה בפני עצמה היא ומי איכא כי האי גוונא אין והתניא *א"ר אלעזר בר' צדוק שני מעשים העלה אבא מטבעין ליבנה מעשה באשה שהיתה מפלת כמין קליפות אדומות ובאו ושאלו את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים שאלו לרופאים ואמרו להם אשה זו מבה יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין קליפות תטיל למים אם נמצאו טמאה ושב מעשה באשה שהיתה מפלת כמין שערות אדומות ובאה ושאלה את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים לרופאים ואמרו להם שומא יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין שערות אדומות תטיל למים אם נמצאו טמאה אמר ריש לקיש *ובפושרין תניא נמי הכי תטיל למים ובפושרין רשב"ג אומר ממעכתו ברוק על גבי הצפורן מאי בינייהו אמר רבינא *מעוך על ידי הדחק איכא בינייהו התם תנן *כמה היא שריתן בפושרין מעת לעת הבא מאי מי בעינא מעת לעת או לא שרץ ונבלה דאקושי בעינן מעת לעת אבל דם דדכיך לא או דלמא לא שנא *תיקו: המפלת כמין דגים: וליפלוג נמי רבי יהודה בהא אמר ריש לקיש במחלוקת שנויה ורבנן היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה התם אלא גבי חתיכה דעביד דם דקריש והוי חתיכה אבל בריה לא הוי ולהך לישנא דא"ר *יוחנן באי אפשר לפחיתת הקבר בלא דם קמיפלגי לפלוג נמי ר' יהודה בהא מאן דמתני הך לישנא מתני הכי רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו במחלוקת שנויה ורבנן היא: המפלת כמין בהמה [וכו'] : אמר רב יהודה אמר שמואל מ"ט דר' מאיר דאיל ונאמרה בו יצירה כאדם אלא מעתה המפלת דמות תנין תהא אמו טמאה לידה דאיל ונאמר בו יצירה כאדם שנאמר °ויברא אלהים את התנינים הגדולים אמרי דנין יצירה מיצירה ואין דנין בריאה מיצירה מאי נפקא מינה הא *תנא דבי רבי ישמעאל °ושב הכהן °ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד נגמר בריאה מבריאה דכתיב °ויברא אלהים את האדם בצלמו אמרי ויברא לגופיה וייצר לאפנויי ודנין יצירה מיצירה אדרבה וייצר לגופיה ויברא לאפנויי ודנין בריאה מבריאה אלא וייצר מופנה משני צדדין מופנה גבי אדם ומופנה גבי בהמה ויברא גבי אדם מופנה גבי תנינים אינו מופנה מאי מופנה גבי בהמה אילימא מדכתיב °ויעש אלהים את חית הארץ וכתיב °ויצר [ה'] אלהים מן האדמה כל חית השדה גבי תנין נמי אפנויי מופנה דכתיב °ואת כל רמש האדמה וכתיב °ויברא אלהים את התנינים הגדולים רמש דכתיב התם דיבשה הוא ומאי נפקא מינה בין מופנה מצד אחד למופנה משני צדדין נפקא מינה דאמר רב יהודה אמר שמואל *משום רבי ישמעאל כל גזרה שוה שאינה מופנה כל עיקר אין למדין היכמנה מופנה מצד אחד *לדבי ישמעאל *למדין ואין משיבין לרבנן למדין ומשיבין מופנה משני צדדין דברי הכל למדין ואין משיבין ורבי ישמעאל מאי איכא בין מופנה מצד אחד למופנה משני צדדין נפקא מינה דהיכא דאיכא מופנה מצד אחד ומופנה משני צדדין שבקינן מופנה מצד אחד וילפינן

אם נמצאו טמאה •] אי הכי בלא נמצאו נמי אמר רבה כי לא נמצאו בריה בפני עצמה היא ומי איכא כי האי גוונא אין והתניא *א"ר אלעזר בר' צדוק שני מעשים העלה אבא מטבעין ליבנה מעשה באשה שהיתה מפלת כמין קליפות אדומות ובאו ושאלו את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים שאלו לרופאים ואמרו להם אשה זו מבה יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין קליפות תטיל למים אם נמצאו טמאה ושב מעשה באשה שהיתה מפלת כמין שערות אדומות ובאה ושאלה את אבא ואבא שאל לחכמים וחכמים לרופאים ואמרו להם שומא יש לה בתוך מעיה שממנה מפלת כמין שערות אדומות תטיל למים אם נמצאו טמאה אמר ריש לקיש *ובפושרין תניא נמי הכי תטיל למים ובפושרין רשב"ג אומר ממעכתו ברוק על גבי הצפורן מאי בינייהו אמר רבינא *מעוך על ידי הדחק איכא בינייהו התם תנן *כמה היא שריתן בפושרין מעת לעת הבא מאי מי בעינא מעת לעת או לא שרץ ונבלה דאקושי בעינן מעת לעת אבל דם דדכיך לא או דלמא לא שנא *תיקו: המפלת כמין דגים: וליפלוג נמי רבי יהודה בהא אמר ריש לקיש במחלוקת שנויה ורבנן היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה התם אלא גבי חתיכה דעביד דם דקריש והוי חתיכה אבל בריה לא הוי ולהך לישנא דא"ר *יוחנן באי אפשר לפחיתת הקבר בלא דם קמיפלגי לפלוג נמי ר' יהודה בהא מאן דמתני הך לישנא מתני הכי רבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו במחלוקת שנויה ורבנן היא: המפלת כמין בהמה [וכו'] : אמר רב יהודה אמר שמואל מ"ט דר' מאיר דאיל ונאמרה בו יצירה כאדם אלא מעתה המפלת דמות תנין תהא אמו טמאה לידה דאיל ונאמר בו יצירה כאדם שנאמר °ויברא אלהים את התנינים הגדולים אמרי דנין יצירה מיצירה ואין דנין בריאה מיצירה מאי נפקא מינה הא *תנא דבי רבי ישמעאל °ושב הכהן °ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד נגמר בריאה מבריאה דכתיב °ויברא אלהים את האדם בצלמו אמרי ויברא לגופיה וייצר לאפנויי ודנין יצירה מיצירה אדרבה וייצר לגופיה ויברא לאפנויי ודנין בריאה מבריאה אלא וייצר מופנה משני צדדין מופנה גבי אדם ומופנה גבי בהמה ויברא גבי אדם מופנה גבי תנינים אינו מופנה מאי מופנה גבי בהמה אילימא מדכתיב °ויעש אלהים את חית הארץ וכתיב °ויצר [ה'] אלהים מן האדמה כל חית השדה גבי תנין נמי אפנויי מופנה דכתיב °ואת כל רמש האדמה וכתיב °ויברא אלהים את התנינים הגדולים רמש דכתיב התם דיבשה הוא ומאי נפקא מינה בין מופנה מצד אחד למופנה משני צדדין נפקא מינה דאמר רב יהודה אמר שמואל *משום רבי ישמעאל כל גזרה שוה שאינה מופנה כל עיקר אין למדין היכמנה מופנה מצד אחד *לדבי ישמעאל *למדין ואין משיבין לרבנן למדין ומשיבין מופנה משני צדדין דברי הכל למדין ואין משיבין ורבי ישמעאל מאי איכא בין מופנה מצד אחד למופנה משני צדדין נפקא מינה דהיכא דאיכא מופנה מצד אחד ומופנה משני צדדין שבקינן מופנה מצד אחד וילפינן

[פופסמא רש"ל]

[נקמן מה:]

[דף מא:]

[נקמן מה: ס.]

[נעיל מן המלמה כל מים המלה ואם כלן]

[נעיל סם: מלמה כמיה כמס רש"ל ולא"ל רבי יוחנן]

[ב"ב מ"ל]

מלמה

מלמה

[ויקרא יד סם ב]

מלמה

סם ב

סם ג

סם

[אלמה מיכות אלגו משום ר' ישמעאל לגיכים מיקון] [שבת סד.]

גליון הש"ס

גמ' לרי ישמעאל לגזרה כו' מדכתי מופ' מיל מם ע"ג ר"ש ולגמיתו מפלר דסיס לסם פני' כלן בסיפון דר"ש פ"ל לגזרה ומגיכין:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) גמ' לם מגוחו מטמאה ס"ם • מי' ערך מי' מקמ מיקן ח וחזק ומי' מסקנות מר"ש לגמל מעמם כמאר הפרישה מוס ג' :

מיסנון פ"ל יומא כ מכות יג: יבמות יח: מיל מי סוליות מב מנחות ד' ודף מה: כמוחות לרי מוגן פרי:

תוספות רא"ש

דבה דוקא לענין פחדי' מיעשה קרא אבל לשאר דברים הוי כבהמה ודבה נמורה תרע מדאמרינן בעל קרי שלא הפל מים לכשיטיל מים מטא לפי שהי אפשר בלא בחצחוה קרי אלמא חשיבי בחצחוה כאילו היה בעין • עוד אמרינן בפ' מצות חליצה יבמות שרקקה דם תחלק לפי שהי אפשר בלא בחצחוה חרוק אלמא חשיבי בחצחוה כרוק בלא ריבוי דקרא : הראוה דם יבש סהו • הא דלא פשיטא ליה מסתגיתין דחמפלת תחיכה כדא"ר יהודה בין כך ובין כך ממטא מטמה דאיכא דמיקי לה דשליני בראיפשר לפחיתת הקבר בלא דם דם הא נמי תגינא כו' • אם ניטמא ממטא • חיטה הא לאו יבש מעיקרא הוא דאפ' הכך דתנן לקמן בפ' דם הנדה שרץ ונבלה ממטאין לחין ולא יבשים • הגן הדם אם יכולין לשורות ולחזור כמה שרץ ממטאין יבשין וכ"ת חחם במעת לעת הבא לימים חרבה הוא מיבמיא לן בשמעתין אי אמרינן כהא מעת לעת או לא ור"ל דנרי יבש דלא חשיב לקמן יבש מים משמע לית אי הוה דרשי כי יוב מירי דראיב דחזר לן למשמי נמי הוי דחשתא מיהא לאו דאיב הוא ופריך ליה דעל כרחי' לא אמרינן דק מבהא דניטמוא מיקרי(נ"כ) יבש מעיקרו דא"כ אמילו לא ניטמוא נמי דאא"כ דיבש מעיקרו מחוד ניחא לי דלא ניטמוא מחוהה אבל בנטמוא קרינן ביה שפיר כי יוב כיון דמדיב דאיב ע"י שרייה אלא אי אמרת דניטמוא חשיב יבש מעיקרו דאא"ה ממטא דלא בעי מידב דאיב א"כ כי לא ניטמוא נמי אמרן אשה זו מבה יש לה בתוך מעיה כו' • לא שנויה בחר לרופאים שהיה לה מבה בתוך מעיה דא"כ אפילו אם ניטמוא מחוהה דקרינן ביה מבה אפילו בתוך יפי נרתה מחוהה • אלא אמרו הרופאים אולי אשה זו מבה יש לה בתוך מעיה ויבריח הריבר ע"י הפלת מים אם ניטמוא דם נדה הוא ולא בא מחמת מבה וכן הרוא שבראי דשמא: שרץ ונבלה דאקושי בעינן מעת לעת • חתיכה הוא דם

נדה נמי קתני לקמן בהדי איגך דמ' דם הנדה דלא מיקרי יבשים אלא במעת לעת ור"ל דהתם מיירי בדם הנדה שנתייבש הרבה אבל דם באנפי נפשיה הוי רכיך • ופירוש היפה דלקמן נמי קתני חרק חוב ונתנו דתיכוי נינהו ור"ל דם"ם אקושי נינהו אפי' מאיגך דהבא דהנהו אינו מגיל להתייבש זמן גדול קודם צאתו: וליפלוג נמי ר' יהודה בהא • אדנים ומבנים שרץ אבל בקליפה ושערה לא שייך ביה פחיתת הדרום אבל משיגיא דר' יוחנן ר"ל דקאי אפילא אריש"א דקליפה ושערה דהא בריש מסכא ר' יהודה בכל ענין ולא קאמר חפיל למים וקליפה שערה ועפר כולהו בריה דלא עביד דם דקריש והוי כי הני : דאיל ונאמר בהם יצירה באדם • חיטה בחטה דלא נאמר בה יצירה מא"ל ור"ל הא אמרינן בפ' המקשה בחטה מצורה בכלל היה מחוהה ליצירה והתם דשרץ הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מא"ל הם לשרץ נמי לר' מאיר הניחא לרב יהודה אלא לר' יוחנן לר' (מאיר) (יוא) דמפורש מעמא אריבא לקמן לר' מאיר מא"ל : דאיל ונאמר בו בריאה באדם אע"ג דת"ש ויצירה ניתנה ובריאה לא ניתנה ור' היא שיבה זו היא ביאה דבי ר' ישמעאל ולוכא לטיסר ה"ם הכא דאיכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה לפיגן כראמר בפ' כיסי הדם דכאמר יש לקיים את שניהם דאי לפיסר אפי' אי ליתא להא דר' ישמעאל לגבי הא משום דאיא ליה לפיגמר מדדמי ליה אע"ג דלא סתרי אהדדי לגבי הא דאי אית לן לפיסר דכשנאמרה למשה סמיני יצירה מיצירה ה"ה בריאה מבריאה כיון דמשמעות בריאה ויצירה שוין: אברי ויברא לגופיה • לפי שנאמר תחילה • אדרבה ויצר לגופיה ויברא כיון דאמר לפיסר (אי) הכי מבהבא לפיסר יצירה יצירה שבאמרה למשה סמיני וי"ל דמיסתבר ליה מפי לפיסר לגופיה שהיא מפרש עיקר ויצירה : ולרבי ישמעאל מאי איכא למופנה מצד אחד למופנה מצד צדדין דבשלמא לרבנן ניחא דלעולם יצירה מיצירה דמופנה משני צדדין דאין משיבין אלא לי' ישמעאל כיון דתרוייהו אין משיבין מאי איכא בין מופנה מצד אחד למופנה משני צדדין כי היכי דלא תיגמר מופנה מצד אחד ור"ל לא לפגיירה לבהמה כ"א מצד אחד דלא ליכתוב נבי אדם אלא אי יצירה או בריאה דהשתא הוי ל"ש דבהמה מופנה מצד אחד ודתנן לא הוי מופנה כלל ור"ל דאי לא מופנה נבי אדם הוה לפיגן בריאה דהנן מיצירה

מוסף רש"י אם נמצאו טמאה. מפום נדה, דדם הוא (לעיל כח.). כמה היא שריתן. דימת לי הדרת כבי הלי שיעורא לגין ניטוא (לקמן מד:). בפרושרין מעת לעת. אבל לי כבי עפי מים ממים לו יומר ממעמ לעת, יבשין הן (שם). לפחיתת הקבר. הרמס, בלא דם. דם לידה (לעיל כח.). זו היא שיבה זו היא ביאה. מפרש בפר"ל מה ביאה מולן וקולה ומם ומלמד גמרינן גזרה שוה כה"ג, ומפ"ג דלא דמו בחיטה הוא"ל ומיסם לגין בחמת הכיס הן, ומן לשוטה מחרים אבל זה מיקר (מנחות ד. ופר' רש"י מרגוה). לאפנויי. לרך שמהא גזרה שוה זו מבי מיטה מופנין למדרש זה, אלא יהו לריכין לגופו ומאחר שמופנין לגמרא גזרה שוה הוה ליה כמאן דכתיב דרשא בקרא בהדיא ולא מתיבינן (שבת סד. ע"ש).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com